

Etelä-Savon hyvinvointialueen asiakasmaksut 1.1.2025 alkaen

Aluehallitus 25.11.2024 § 252

Valmistelija

vt. rahoitusjohtaja Arto Jalkanen, puh. 040 359 6841
talouspalvelupäällikkö Pia Hyttinen, puh. 040 359 6582

Etelä-Savon hyvinvointialueen hallintosäännön 69 §:n mukaan aluevaltuusto päättää hyvinvointialueen palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä periaatteista. Maksujen tarkemmista perusteista ja euromääristä päättää hallintosäännön mukaan aluehallitus. Aluehallitus voi myös siirtää maksuista päättämiseen liittyvää toimivaltaansa alaiselleen viranomaiselle.

Aluevaltuusto on päättänyt hyvinvointialueen palveluista ja muista suoritteista perittävien maksujen yleisistä periaatteista 19.12.2022 § 118 seuraavasti:

1. Etelä-Savon hyvinvointialueen asiakasmaksujen valmistelun yleisenä lähtökohtana on huomioida hyvinvointialueen taloudellinen kestävyys;
2. asiakasmaksut peritään enimmäismääräisinä asiakasmaksulain ja -asetuksen mukaisesti;
3. harkinnanvaraisia asiakasmaksuja korotetaan kustannustason mukaisesti; ja
4. aluehallituksella on tarvittaessa mahdollisuus päättää perustellusti lainsäädäntöä matalammista asiakasmaksuista.

Sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista säädetään asiakasmaksulaissa (734/1992) ja asiakasmaksuasetuksessa (912/1992). Asiakasmaksulain 1 §:n mukaisesti hyvinvointialueen sosiaali- ja terveyspalveluista voidaan periä maksu palvelun käyttäjältä, jollei lailla toisin säädetä. Asiakasmaksulakia sovelletaan myös hyvinvointialueen ostopalveluna järjestämään palveluun. Palvelusta perittävän maksun suuruutta rajoittaa asiakasmaksulain 2 §, jonka mukaan palvelusta perittävä maksu saa olla enintään palvelun tuottamisesta aiheutuvien kustannusten suuruinen. Tarkemmat säännökset lain täytäntöönpanosta on annettu asiakasmaksuasetuksessa. Asiakasmaksulaissa ja -asetuksessa

on määritelty tietyille palveluille enimmäismaksu, tai maksu on säädetty perittäväksi asiakkaan maksukyvyyn mukaan. Hyvinvointialueen sisällä, asiakkaan asuinkunnasta riippumatta, sovelletaan yhdenmukaisia asiakasmaksuja.

Valtioneuvoston on antanut 3.10.2024 asetuksen (STM/2024/109) sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun asetuksen muuttamisesta. Julkisen talouden sopeuttamisen tavoite 150 miljoonaa euroa vuoden 2025 alusta hallitusohjelmassa ja kehysriihessä päätetyn mukaisesti toteutetaan sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista annetun valtioneuvoston asetuksen muutoksella kohdistamalla korotukset asetuksessa säädettyihin erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon (sisältäen suun terveydenhuollon) asiakasmaksujen enimmäismääriä. Enimmäismäärien korotukset antavat hyvinvointialueille mahdollisuuden periä asiakasmaksuja vuodessa arviolta 150 miljoonaa euroa enemmän.

Maksujen korotusten enimmäismäärät perusterveydenhuollossa ovat pääsääntöisesti 22,5 prosenttia ja erikoissairaanhoidossa pääsääntöisesti 45 prosenttia. Lisäksi terveyskeskuksessa annettavan fysioterapian maksun enimmäismäärää korotetaan 45 prosentilla.

Eräät asiakasmaksuasetuksessa säädetty enimmäismäärät ovat samat erikoissairaanhoidossa ja perustasolla, ja näitä korotetaan yhdenmukaisesti samoilla prosenteilla. Nämä maksut ovat sarjassa annettavan hoidon maksu, jonka korotus on 45 prosenttia, sekä lyhytaikaisen laitoshoidon ja päivä- ja yöhoidon maksut, joiden enimmäismäärän korotus on 22,5 prosenttia. Korotukset eivät koske asiakasmaksuasetuksen 23 §:ssä tarkoitettuja lääkärintodistusmaksuja. Hintojen korotuksen arvioitu vaikutus on n. 2,3 miljoonaa euroa.

Asiakasmaksulain 11 §:ssä (221/2003) säädetään asiakasmaksun perimättä jättämisestä ja alentamisesta. Pykälän 1 momentin mukaan sosiaalihuollon palveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteuttamista. Aluehallitus on linjannut 21.12.2022 § 344 osana vuoden 2023 asiakasmaksuja koskevaa päätöstään, että tasasuuruisiin asiakasmaksuihin myönnetään vapautus ainoastaan velkajärjestelyssä oleville henkilöille maksujärjestelyn voimassaoloon

saakka tai korkeintaan 8 kuukaudeksi eteenpäin. Vastaava linjaus sisältyy myös vuoden 2025 asiakasmaksuihin (liite 1, kohta 1.3). Aluehallitus on päättänyt asiakasmaksujen perimättä jättämistä, alentamista ja saatavien poistamista koskevan toimivallan siirtämisestä nimetyille viranhaltijoille päätöksellään 9.3.2023 § 79.

Asiakasmaksujen hinnasto on valmisteltu vastuualueiden asiantuntijoiden kanssa. Esitettävät asiakasmaksut noudattelevat pääsääntöisesti lainsäädännön mahdollistamia maksimitasoja. Esitys Etelä-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuiksi 1.1.2025 alkaen on liitteenä 1. Sosiaali- ja terveysministeriön koostama taulukko asiakasmaksulain ja -asetuksen indeksitarkistetuista euromääristä on liitteenä 2.

Toimivalta Laki hyvinvointialueesta 22.2 § 8 kohta

Hyvinvointialuejohtajan esitys:

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan esityksen Etelä-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuiksi 1.1.2025 alkaen ja valtuuttaa rahoitusjohtajan tekemään siihen vähäisiä teknisiä muutoksia ja korjauksia.

Käsittely: Asiaa kokouksessa selostivat konsernipalvelujen toimialajohtaja Sami Sipilä ja vt. talousjohtaja Arto Jalkanen.

Päätös: Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi

Aluevaltuusto 11.12.2024 § 76

7221/02.05.00.00/2024

Valmistelija vt. rahoitusjohtaja Arto Jalkanen, puh. 040 359 6841
talouspalvelupäällikkö Pia Hyttinen, puh. 040 359 6582

Asiaselostus: Aluehallitus 25.11.2024 § 252 (ks. asian aiempi käsittely).

Toimivalta Laki hyvinvointialueesta 22.2 § 8 kohta

Esitys:

Aluevaltuusto

1. hyväksyy liitteenä olevan esityksen Etelä-Savon hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuiksi 1.1.2025 alkaen ja
2. valtuuttaa rahoitusjohtajan tekemään siihen vähäisiä teknisiä muutoksia ja korjauksia.

Käsittely:

Merkitään, että asiasta käydyn keskustelun aikana Sanna Nieminiitty teki seuraavaan vastaesityksen Satu Taavitsaisen, Olli-Pekka Kristianssonin, Pekka Kilpeläisen, Jarno Strengellin ja Maisa Juntusen kannattamana: "Esitän, että kaikkia asiakaspalvelumaksuja korotetaan enintään 22,5 %. Esimerkiksi polikliniikkamaksuissa 20e korotus on tässä taloustilanteessa asiakkaille liian suuri."

Puheenjohtaja totesi, että asiasta on tehty kannatettu muutosesitys, jonka vuoksi siitä on äänestettävä. Puheenjohtaja teki seuraavan äänestysesityksen: ne jotka kannattavat aluehallituksen esitystä äänestävät JAA ja ne, jotka kannattavat Nieminiityn esitystä äänestävät EI. Äänestyksessä annettiin 50 JAA ääntä ja 8 EI ääntä. Puheenjohtaja totesi, että aluehallituksen esitys on tullut päätökseksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esityksen mukaan.

Tiedoksi talouspalvelut

Äänestystiedot

Aluehallituksen esitys JAA / Nieminiitty EI / Tyhjä